

Planlagte undervisningstimer i folkeskolen for skoleåret 2019/2020

Resume

- **Skoleårets samlede undervisningstid:** Folkeskoleloven fastlægger, hvor mange timers undervisning, skolerne skal planlægge med at give eleverne på det enkelte klassetrin i løbet af et skoleår¹. 86% af folkeskolerne indberettede planlagte timer i skoleåret 2019/2020 i overensstemmelse med bestemmelserne om den årlige samlede undervisningstid på samt-lige klassetrin i normalklasser. Det er 6 procentpoint lavere end skoleåret 2018/2019.² Fra tidligere år kan man dog se, at langt de fleste skoler, der udtages i tilsynet, skyldes fejl i deres indberetninger.
- **Tilladelse til afkortning af skoleårets samlede undervisningstid:** Andelen af folkeskoler, der får tilladelse til at afkorte skoledagens længde for et eller flere klassetrin ved at reducere i den understøttende undervisning efter §16 b og/eller §16 d i folkeskoleloven, er stigende. Knap 80% af folkeskolerne har fået godkendelse til at reducere i den understøttende undervisning for et eller flere klassetrin på mellemtrinnet og i udskoling (§16 d). 40% af folkeskolerne har fået godkendelse for et eller flere klassetrin i indskoling (§16 b).
- **Minimumstimetallet i fagene:** I folkeskoleloven er der fastsat et minimumstimetallet for den samlede undervisningstid på tværs af fagene på et givet klassetrin. 95% af folkeskolerne har planlagt timer inden for disse bestemmelser i skoleåret 2019/2020.
- **Udbud af obligatoriske praktisk/musiske valgfag:** I skoleåret 2019/2020 er der blevet indført obligatoriske praktiske/musiske valgfag for eleverne på 7. klassetrin. Skolerne skal som minimum udbyde to valgfag (120 timer), og et af disse valgfag skal være håndværk og design. Skolen kan vælge at udbyde op til fire praktiske/musiske valgfag (håndværk/design, musik, billedkunst eller madkundskab). Lidt mere end en fjerdedel af folkeskolerne, udbyder alle fire valgfag.

For eleverne i folkeskolen består en almindelig skoledag af fagopdelt undervisning, understøttende undervisning og pauser. Folkeskoleloven inde-

¹ **Folkeskoleloven §14 b:** Undervisningstiden tilrettelægges således, at den i et skoleår har en samlet varighed af 1) mindst 1.110 timer i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin, 2) mindst 1.320 timer på 4.-6. klassetrin og 3) 1.400 timer på 7.-9. klassetrin.

² Varigheden af skoleåret for indskoling blev med 'Aftale om Folkets skole: Faglighed, dannelse og frihed - justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole' fra januar 2019 reduceret med 90 timer gældende fra skoleåret 2019/2020. Mindstevarigheden af skoleåret forblev uændrede på de øvrige klassetrin.

holder regler om, hvor mange timer eleverne skal tilbydes i den fagopdelte undervisning, og hvor mange timer eleverne samlet set skal være i skole i løbet af et skoleår. Nedenfor i figur 1 ses som eksempel reglerne for skoleårets sammensætning for en 6. klasses elev i skoleåret 2019/2020.

Figur 1: Sammensætning af undervisningstiden for en 6. klasses elev

Note: Figuren viser minimumstimetallene for 6. klasses trin. Øvrige fag omfatter engelsk, tysk/fransk, kristendomskundskab, natur/teknik, idræt, musik, håndværk & design og madkundskab.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

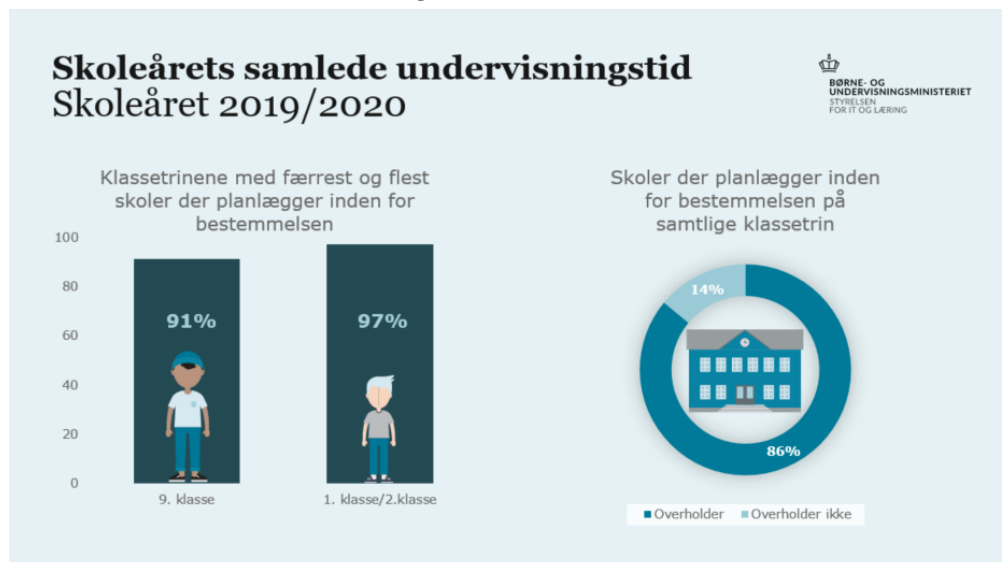
Skolerne indberetter hvert efterår oplysninger om planlagte undervisningstimer for skoleåret til Børne- og Undervisningsministeriet. Der indberettes *ikke* oplysninger om de faktisk afholdte undervisningstimer.

Skoleårets samlede undervisningstid

Skoleårets samlede undervisningstid er i folkeskoleloven fastlagt til mindst 1.110 timer i børnehaveklassen og 1.-3 klasse, mindst 1.320 timer i 4.-6. klasse og 1.400 timer i 7.-9. klasse. Samtidig må skoleårets samlede undervisningstid som udgangspunkt ikke overstige 1.400 timer.

For skoleåret 2019/2020 har 86% af folkeskolerne indberettet planlagte timer inden for folkeskolelovens bestemmelse om skoleårets samlede undervisningstid på alle klassetrin i normalklasser, jf. figur 2. Dette er lavere end foregående skoleår, hvor 92% af folkeskolerne indberettede planlagte timer for skoleårets undervisningstid. Det skal bemærkes, at reglerne for skoleårets samlede undervisningstid har ændret sig for indskoling over de to skoleår i forbindelse med en ændring af folkeskoleloven med virkning fra den 1. august 2019. Ændringen i andelen af skoler, der planlægger inden for bestemmelsen, kan derfor være et udtryk for en forvirring i sektoren omkring de nye tidsregler. I skoleåret 2018/2019 var skoleårets samlede undervisningstid fastlagt til mindst 1.200 timer for indskoling, mens det for skoleåret 2019/2020 blev nedsat til mindst 1.110 timer.

Figur 2: Andelen af folkeskoler, der planlægger inden for bestemmelsen for skoleårets samlede undervisningstid i normalklasser for skoleåret 2019/2020

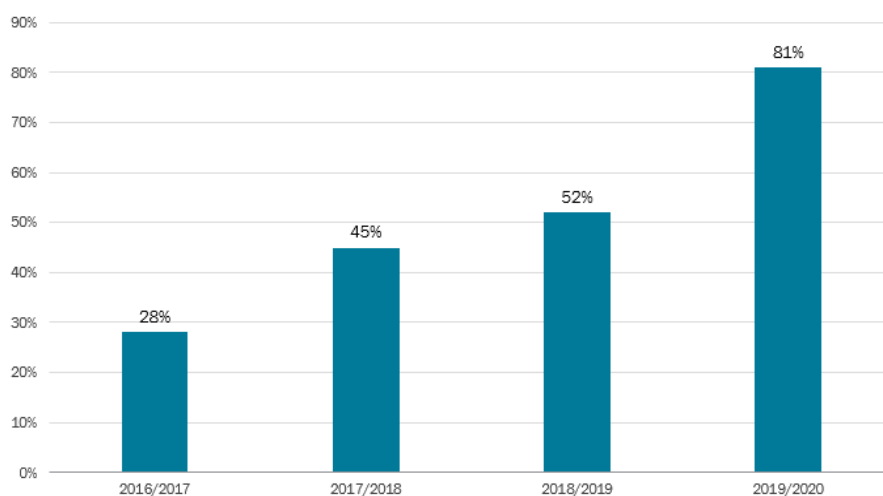
Note: Skoler, der af kommunalbestyrelsen har fået godkendelse efter folkeskolelovens § 16 b og/eller § 16 d til afkorting af skoleårets samlede undervisningstid på klassetrinnet, indgår ikke i udregningerne for klassetrinnet. F.eks. har 40% af folkeskolerne fået godkendelse til afkorting af skoleårets samlede undervisningstid i indskolingen, og disse skoler indgår derfor ikke i opgørelserne for klasserne i indskolingen. I opgørelsen af skoler, der planlægger inden for bestemmelsen på samtlige klassetrin, indgår derfor kun 68% af skolerne, da de resterende skoler (32%) har godkendelse på alle deres klassetrin og derfor slet ikke indgår i opgørelsen. I 2018/2019 havde færre skoler godkendelse på alle deres klassetrin, og der indgik 83% af skolerne i opgørelsen.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Overordnet set falder andelen af folkeskoler, der planlægger inden for bestemmelserne for skoleårets samlede undervisningstid, i takt med at klassetrinene stiger. Af figur 2 ses det således, at 97% af folkeskolerne planlægger inden for bestemmelsen for skoleårets samlede undervisningstid for 1. og 2. klasse, mens omkring 91% af skolerne overholder bestemmelsen for 9. klasse. Andelen af skoler, som planlægger inden for bestemmelsen for skoleårets samlede undervisningstid for samtlige klassetrin, er 86%.

Tilladelse til afkorting af skoleårets samlede undervisningstid efter §16 b eller §16 d

En stigende andel af folkeskolerne har for skoleåret 2019/2020 fået godkendelse til en afkortelse af skoleårets samlede undervisningstid på et eller flere klassetrin. I figur 3 ses udviklingen i andelen af skoler, der har fået godkendelse på baggrund af folkeskolelovens §16 b, §16 d eller begge.

Figur 3: Andel skoler med §16 b og/eller §16 d-godkendelse for normalklasser

Note: Oversigt over udviklingen i andel af folkeskoler, der har fået godkendelse til at afkorte skoleårets samlede undervisningstid efter §16 b og/eller §16 d på et eller flere klassetrin. §16 d er først gældende for skoleåret 2019/2020, derfor dækker opgørelserne for 2016/2017 til 2018/2019 kun brugen af §16 b.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Jf. boks 1 har skolerne med §16 d i folkeskoleloven pr. 1. august 2019 fået mulighed for, at få godkendelse til at afkorte skoleårets samlede undervisningstid på mellemtrinnet og i udskoling. Tidligere var det med § 16 b hovedsageligt muligt at få dispensation for klasserne i indskoling.

Boks 1: Tilladelse til at afkorte skoleårets samlede undervisningstid

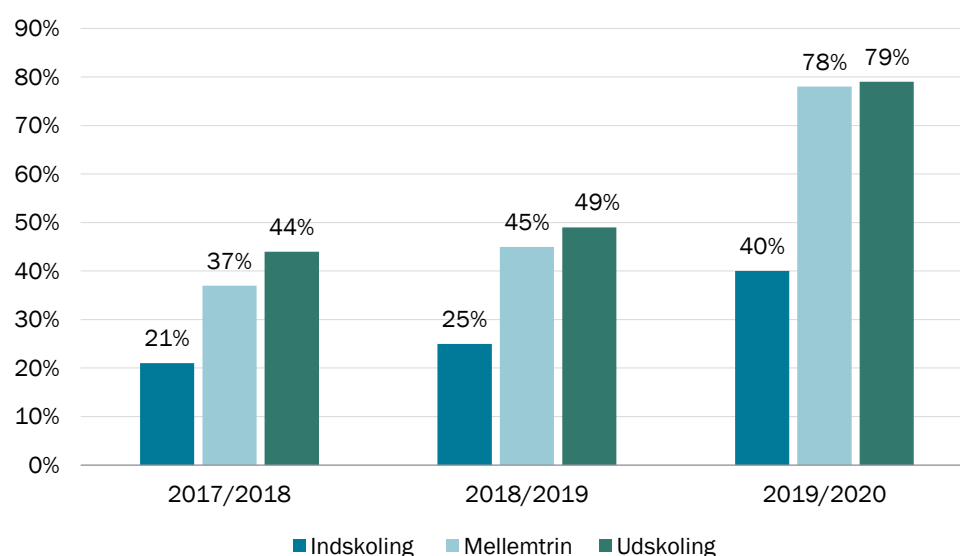
Folkeskolelovens §16 b gør det muligt for landets kommunalbestyrelser at afkorte undervisningstiden i indskoling (op til 3. klasse). Det kræver en udtalelse fra skolebestyrelsen og en ansøgning fra skolens leder. En kommunalbestyrelse kan herefter godkende, at en skole fraviger reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden i indskoling ved at konvertere tid fra den understøttende undervisning til ekstra personale i klassen.

Folkeskolelovens §16 d trådte i kraft den 1. august 2019. Den gør det muligt for skolerne at afkorte undervisningstiden for elever på mellemtrinnet (4.-6. klasse) og i udskoling (7.-9. klasse). §16 d kan benyttes til at konvertere understøttende undervisning med henblik på tilrettelæggelse af andre aktiviteter, der udløser et tilsvarende personaleforbrug i undervisningen. Derudover kan den benyttes til at afkorte skoledagen med henblik på at give plads til tiden til konfirmationsforberedelse. Det kræver ligeledes en godkendelse fra kommunalbestyrelsen.

Formålet med §16 b og §16 d er at kunne give yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra voksne i klassen.

I figur 4 ses det, at 78% af skolerne i 2019/2020 har fået godkendelse til at afkorte den samlede undervisningstid på mellemtrinnet. 79% af skolerne har fået godkendelse til at afkorte den samlede undervisningstid i udskoling. 40% af folkeskolerne har fået godkendelse til at afkorte den samlede undervisningstid for klasserne i indskoling.

Figur 4: Andel skoler med §16 b og/eller §16 d-godkendelse fordelt på indskoling, mellemtrin og udskoling.

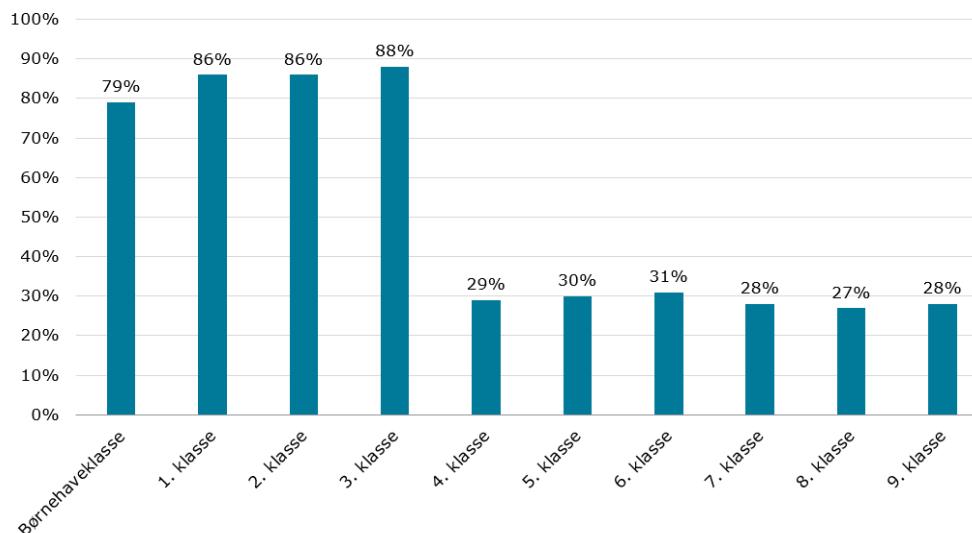

Note: Oversigt over udviklingen i andel af folkeskoler, der har fået godkendelse til at afkorte skoledagens længde efter §16 b eller §16 d på et eller flere klassetrin fordelt på indskoling, mellemtrin og udskoling. §16 d er først gældende for skoleåret 2019/2020, derfor dækker opgørelserne for 2016/2017 til 2018/2019 kun brugen af §16 b.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Næsten ni ud af ti skoler med §16 b-godkendelse til at afkorte skoleårets samlede undervisningstid i indskoling planlægger fortsat inden for bestemmelserne for skoleårets samlede undervisningstid (jf. figur 5). På mellemtrinnet og i udskoling er det knap en tredjedel af skolerne med § 16 d-godkendelse, der planlægger inden for bestemmelserne for skoleårets samlede undervisningstid.

Figur 5: Andel skoler med §16 b og/eller §16 d-godkendelse fordelt på klasse-trin, der planlægger inden for bestemmelserne om den årlige undervisnings-tid i skoleåret 2019/20.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

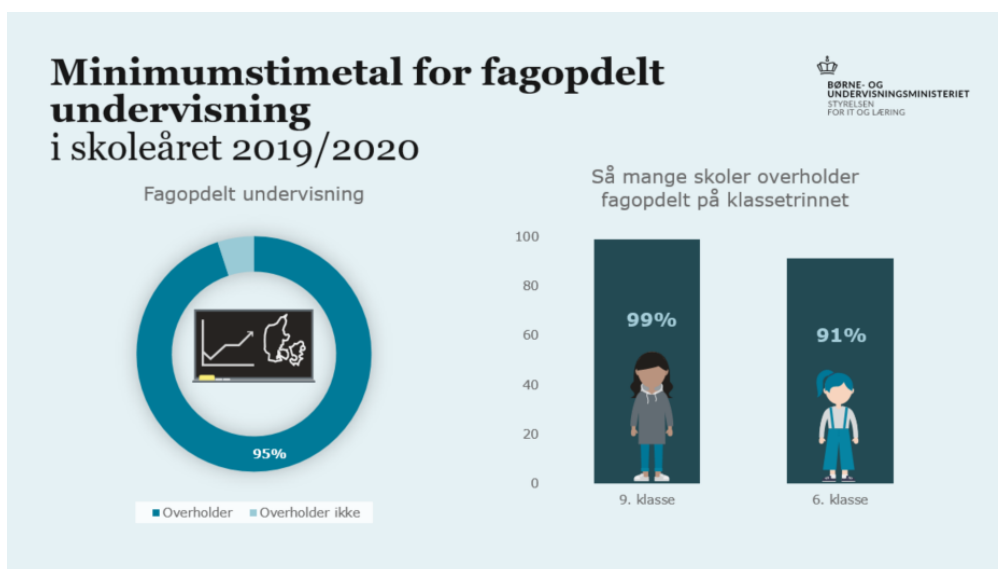
Minimumstimetal for den fagopdelte undervisning

I folkeskoleloven er det bestemt, hvor mange timers undervisning eleverne som minimum skal have i de respektive fag.³ Nedenstående figur 6 viser, at der på tværs af alle klassetrin er 95% af normalklasserne på folkeskolerne, der planlægger den fagopdelte undervisning i overensstemmelse med de fastlagte minimumstimetal for den fagopdelte undervisning. I 1. og 2. klasse er det 99% af folkeskolerne, der planlægger inden for minimumstimetallene. Det samme gør sig gældende for 9. klassetrin. 6. klassetrin er det klassetrin, hvor færrest skoler (91%) planlægger inden for minimumstimetallet for den fagopdelte undervisning⁴.

³ **Folkeskoleloven §16 stk. 2:** Hver skole skal mindst gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinene 3.-9. (minimumstimetal).

⁴ Det er *alle* skoler, der indgår i denne opgørelse, idet godkendelse til at afkorte skoleårets samlede undervisningstid vedrører den understøttende undervisning og ikke den fagopdelte undervisning.

Figur 6: Andel skoler der planlægger timer inden for de obligatoriske minimumstimetal for fagopdelt undervisning i skoleåret 2019/2020.

Note: Oversigt over andel af folkeskoler, der planlægger timer inden for folkeskolelovens bestemmelser om minimumstimetal for den obligatoriske fagopdelte undervisning i de obligatoriske fag på klassetrinnet. Grafen omfatter normalklasser. Søjlerne viser klassetrinnet med hhv. størst og lavest andel skoler, der planlægger timer inden for de fastlagte minimumstimetal for fagopdelt undervisning.

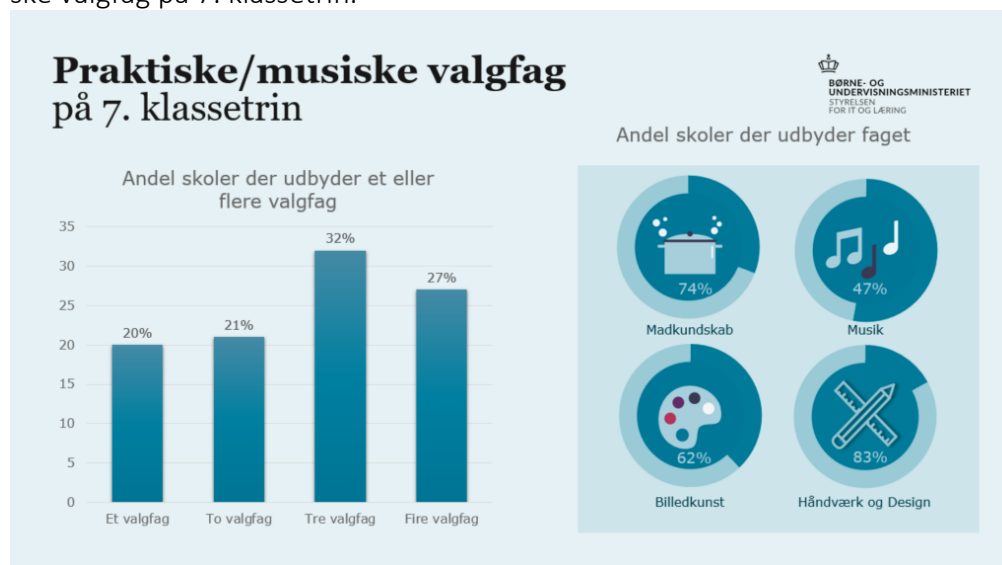
Kilde: Styrelsen for It og Læring

Udbud af nye obligatoriske praktiske/musiske valgfag i folkeskolen

Fra skoleåret 2019/2020 er der blevet indført et toårigt obligatorisk praktisk/musisk valgfag i folkeskolen, som skal afsluttes med en prøve i 8. klasse. Det betyder, at det i skoleåret 2019/2020 er blevet obligatorisk for elever i 7. klasse at have enten håndværk/design, musik, billedkunst eller madkundskab. Fra skoleåret 2020/2021 og fremover vil det ligeledes være obligatorisk på 8. klassetrin. Det er desuden blevet obligatorisk for skolerne at udbyde faget håndværk og design. Derudover kan skolerne vælge at tilbyde et eller flere af de andre praktiske/musiske fag som valgfag.

I figur 7 ses det, at 27% af folkeskolerne, der underviser i de praktisk/musiske fag, udbyder alle fire praktisk/musiske valgfag i 7. klasse (håndværk/design, musik, billedkunst og madkundskab). Omkring en tredjedel af skolerne underviser i tre forskellige praktiske/musiske valgfag på 7. klassetrin. Lidt mindre end 20% af skolerne underviser kun i et praktisk/musisk valgfag på 7. klassetrin. Håndværk og design er det fag blandt de obligatoriske praktisk/musiske valgfag, som flest skoler tilbyder undervisning i. Musik er det valgfag, som færrest folkeskoler udbyder på 7. klassetrin.

Figur 7: Andel folkeskoler, der planlægger med at udbyde de praktiske/musiske valgfag på 7. klassetrin.

Note: Oversigt over andel af folkeskoler, der udbyder de obligatoriske praktiske/musiske valgfag, samt hvor stor en andel der udbyder et eller flere af valgfagene. Grafen omfatter kun normalklasser.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Vil du vide mere?

Du kan finde tal for de enkelte skoler og kommuner i ministeriets datavarehus:

<https://www.uddannelsesstatistik.dk/>

Værd at vide

I notatet indgår kun oplysninger om folkeskoler.

Kontakt

Kontor for Data på Dagtilbud og Grundskole

Styrelsen for It og Læring

[Opret supporthenvendelse](#)

Tlf.: 35 87 83 00

De gennemsnitlige timetal er vægtet i forhold til antallet af elever på de enkelte skoler og klassetrin, således at større skoler vægter højere end de mindre skoler i de samlede gennemsnit.

De klasser, hvor skolen har fået godkendelse til afkortning af skoleårets samlede undervisningstid ifølge folkeskolelovens § 16 b og/eller § 16 d, indgår ikke i beregningen af skoleårets samlede undervisningstid. Ved opgørelser på skoleniveau indgår de skoler, der har fået godkendelse til afkortning af skoleårets samlede undervisningstid på et eller flere klassetrin, ikke i opgørelserne.

Minimumstimetal	<i>Der er fastsat et minimumstimetal for fagene dansk, matematik og historie. Minimumstimetallet er det antal timer, som kommunerne som minimum skal tilbyde hver klasse i de tre fag.</i>
Årligt minimumstimetal	<i>Det årlige minimumstimetal udgør den samlede sum af fagopdelt undervisning for hvert klassetrin.</i>
Skoleårets samlede undervisningstid	<i>Dette tal omfatter alt, hvad der indgår i skoledagen; undervisning i fagene, understøttende undervisning og pauser. For elever i indskolingen og på mellemtrinet er der tale om en mindstevarighed af skoleårets samlede undervisningstid, mens skoleårets samlede undervisningstid er fast for elever i udskolingen.</i>

Du kan finde mere information om timetal og fag i folkeskolen her:

- <http://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetal-og-overgange/timetal>
- <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1690.aspx>